

	СИЛАБУС	
	Психологія лідерства	
	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
	Галузь знань	-
	Спеціальність	-
	Спеціалізація	-
	Освітня програма	-
	Вид дисципліни	вибіркова
	Рік підготовки, семестр	4, 7
	загальна кількість годин/кредитів	90/3
Мова викладання	українська	
1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
ПІБ викладача	Довженко Ольга Олегівна	
Кафедра	психологічної і педагогічної антропології	
Посада	доцент кафедри психологічної і педагогічної антропології	
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук	
Вчене звання		
Наукові профілі	https://scholar.google.com/citations?user=TpAGQjMAAAAJ&hl=ru	
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул. Алчевських, 29, к. 212	
Контактна інформація викладача:	050-935-32-78, mih.olga10@gmail.com	
ПІБ викладача	Ходикіна Юлія Юріївна	
Кафедра	психологічної та педагогічної антропології	
Посада	доцент	
Науковий ступінь	кандидат психологічних наук	
Вчене звання		
Наукові профілі	https://scholar.google.com/citations?user=ObImRqcAAAAJ&hl=ru	
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул. Алчевських, 29, к. 212	
Контактна інформація викладача:	099-771-44-43, xodikina2@gmail.com	
2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
Політика навчальної дисципліни будується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни. Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти систему вимог, правил поведінки студентів на заняттях, взаємин із викладачем, іншими студентами. Вона містить такі базові вимоги: - не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь; - регулярно переглядати лекційний і практичний матеріал; - здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни; - системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою; - обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролях. Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж <u>60</u> за всіма курсами протягом кожного семестру. Якщо накопичувальний бал нижче <u>60</u> балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.		
Пререквізити навчальної дисципліни	Передумови вивчення вибіркової дисципліни складають загальні уявлення здобувачів про психіку, психічні явища (психічні процеси, властивості, стани), мотивацію діяльності тощо.	
3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
Призначення дисципліни	навчальної	Стрімкі соціально-економічні, політичні та інформаційні перетворення суспільства актуалізують потребу в розвитку в сучасної молоді «гнучких» навичок, серед яких навички співпрацювати в команді, керувати групою займають особливе місце. Формування даних навичок пов'язане із лідерськими якостями особистості, розкриттям її лідерського потенціалу.

	Розвиток лідерських якостей виступає значущим фактором ефективності й успішності представників соціономічних професій, педагогічної зокрема.
Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Психологія лідерства» є формування досвіду громадянської поведінки лідерів шляхом активного залучення їх до справ і турбот навчального закладу, до реальної участі в державотворенні, шляхом сприяння розвитку молодіжного руху, створенню громадських організацій молоді
Завдання вивчення навчальної дисципліни	Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія лідерства» є: ознайомлення з теоретичними основами та принципами розвитку лідерства; розвиток навичок самоаналізу, аналізу організаторських здібностей та своїх нереалізованих можливостей; спрямовування на роботу над собою, на здійснення своїх намірів щодо розвитку своєї особистості, розвитку лідерської позиції; формування навичок співпраці в команді; стимулювання творчої і соціальної активності та ініціативи; допомога у розвитку сили волі і морально-психологічних якостей, необхідних для того, щоб стати успішними в житті, в повній мірі реалізувати лідерський потенціал; надання можливостей для самореалізації в якості лідера і менеджера самостійного соціального проекту, програми.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Сформовані компетентності	Загальні
	Спеціальні (фахові)
Програмні результати навчання	

5. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Педагогічна діяльність, участь у громадських об'єднаннях, волонтерській діяльності, органах самоврядування

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, співбесіда, інструктаж тощо);
 практичні методи (практичні заняття);
 наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, спостережень);
 робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
 відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
 самостійна робота (розв'язання задач, виконання завдань);
 інтерактивні.

7. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Лідерство – важлива форма громадянського виховання молоді.				
Тема 1.1. Лідер та лідерство	2	2		4
Тема 1.2. Теорії лідерства	2	2		4
Тема 1.3. Вікові особливості розвитку лідерських якостей		2		4
Тема 1.4. Психологічні аспекти політичного лідерства		-		4
Тема 1.5 Методи дослідження лідерських якостей студента	2	2		4
Модуль 2. Лідерство та суспільство				
Тема 2.1. Стратегія і тактика публічного виступу		2		4
Тема 2.2. Розвиток лідерських		2		4

якостей				
Тема 2.3. Лідер та його команда		2		4
Тема 2.4. Стили лідерства	2	-		5
Тема 2.5 Гендерні аспекти лідерства		-		5
Модуль 3. Тренінг лідерства				
Тема 3.1 Стратегії ефективного лідера	2	2		5
Тема 3.2 Особистісні аспекти лідерства		2		4
Тема 3.3 Імідж лідера		-		5
Тема 3.4 Лідерство і мотивація		2		4
<i>Разом</i>	10	20		60

8. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методика оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	-	-	-
Підготовка та робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному занятті	5	10	50
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25
Контрольна робота	20	1	20
Виконання і захист ІНДЗ	-	-	-
Залік			5

Максимальна кількість балів протягом семестру:	100
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	
Базова	
1. Кононець, М. О. Психологія лідерства: навч. посібн. студентів, аспірантів, викладачів закладів вищої технічної освіти / М. О. Кононець. – Київ : КВІЦ, 2020. – 252 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66349 2. Лідерство: навч.-метод. посіб. для студ. економ. спец. закл. вищ. освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Г. М. Чирва. – Умань, 2022. – 200 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16598/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%2C%20%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0.pdf 3. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 175 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf 4. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8174/1/%D0%9B%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_print.pdf 5. Мистецтво ведення переговорів: навч. посіб. / Укладачі: А. Є. Адамович, О. М. Максимець. ТДАТУ. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2021. 264 с. URL: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/14997/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%9E.%D0%9C.%2C%20%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%90.%D0%84.%20%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2.pdf 6. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава: ПУЕТ, 2020. 232 с. URL: http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/9314 7. Освітнє лідерство: від теорії до практики: монографія / авт. кол.; за наук. ред. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. 296 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659	
Допоміжна	
1. Антонюк Р. Особиста ефективність як основа лідерської продуктивності керівника організації. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування». 2023. Вип. 3. С. 11–21. URL: https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.02 2. Голобородько Т. В., Буркова Л. А. Етичні аспекти лідерства в управлінській практиці: роль інформаційного забезпечення та менеджменту персоналу в умовах розвитку цифрового суспільства. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 14. С. 47–54. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/investpe/view/1805/1819 3. Гуренко Ю. І. Історія концептуального вивчення феномену лідера. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. 2020. № 2. С. 10–17. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/43721/Elita_2019_50_Hurenko_Istoriia.pdf 4. Гурман О. М. Гендерні аспекти лідерства в малому підприємстві України. Підприємство і торгівля. 2020. № 26. С. 18–24. URL: https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-26-03 5. Гуцуляк Н., Синиченко А. Сучасні технології командотворення: формування «суперкоманд» для підвищення ефективності персоналу в період невизначеності. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-88 6. Дзуліт З. П., Петрова Я. Ю. Типи конфліктів персоналу та шляхи їх вирішення в діяльності підприємства. Економіка та держава. 2021. № 12. С. 35–40. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.12.35 7. Дегтяр А., Бублій М. Співвідношення понять «керівництво» та «лідерство» в управлінні сучасною організацією. Лідер. Еліта. Суспільство = Leader. Elite. Society. 2020. № 1. С. 52–63. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/50061 8. Зварич Р., Тиш Т. Управління кризовими ситуаціями та лідерство в умовах коронакризи. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. Вип. 2. С. 135–147. URL: https://doi.org/10.35774/visnyk2020.02.135 9. Каламан О., Мандрикін Д. Феномен лідерства як механізм управління організаційною	

- поведінкою. Економічний простір. 2021. № 175. С. 65–68. URL: <https://doi.org/10.32782/224-6282/175-12>
10. Кожушко Л. Ф., Пахаренко О. В. Лідерські якості особистості та умови їх формування: історико-педагогічний аспект. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. 2021. Вип. 4 (96). С. 26–35. URL: <https://doi.org/10.31713/ve420213.o>
11. Коляда С. П. Ключові управлінські навички сучасності: управління особистісним стресом та конфліктами у команді. Modern Economics. 2022. № 34. С. 55–62. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V34\(2022\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V34(2022)-08)
12. Леонов О., Леонова Т. Управління конфліктами в системі управління організації. Економіка та суспільство. 2023. № 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-11>
13. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. Економічний простір. 2020. № 159. С. 88–91. URL: <https://doi.org/10.32782/224-6282/159-18>
14. Мороз В. П. Сучасний погляд на проблему лідерства. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2020. № 2 (333). Ч. 2. С. 200–207. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/5323>
15. Романюк О. Ф. Сучасні підходи до дослідження гендерних аспектів лідерства. Наковий вісник «Демократичне врядування». 2021. Вип. 2 (28). URL: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.28.2021.250435>
16. Рудь Н. Креативність в управлінні інноваційною діяльністю підприємства. Економічний форум. 2022. № 1(2). С. 69–79. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-2-9>
17. Свидрук І. І., Сидорчук О. Г., Коцупей В. М., Саврас І. З. Соціологічні дослідження внутрішнього ринку та проявів лідерства в управлінській діяльності під час воєнного стану. Підприємництво і торгівля. 2022. № 34. С. 56–63. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2022-34-08>
18. Стародубець В. С. Саморозвиток особистості керівника як лідера інновацій в умовах системних змін. Humanities Studies. 2020. Вип. 6 (83). С. 180–197. URL: <https://doi.org/10.26661/hst-2020-6-83-13>
19. Сторожев Р. І. Механізми забезпечення розвитку лідерства в західноєвропейських країнах. Публічне управління та регіональний розвиток = Public Administration and Regional Development : наук. журн. 2022. № 16. С. 598–609. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/749>
20. Стренковська А. Комунікативні компетенції ведення ділових переговорів в умовах діджиталізації. Маркетинг і цифрові технології. 2022. Т. 6. № 3. С. 80–89. URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/265>
21. Трансформаційне лідерство в міжнародному бізнесі : конспект лекцій : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент міжнародного бізнесу» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 84 с.
22. Турило А. А., Голобородько Т. В., Буркова Л. А. Етичне лідерство та корпоративна соціальна відповідальність у забезпеченні досягнення цілей сталого розвитку. Ефективна економіка. 2023. № 6. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/1681>
23. Федулова С. О. Сучасні стратегії лідерства: міжнародний аспект : навч. посіб. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 80 с
24. Філіпчук Н. В., Водянка Л. Д. Необхідність розвитку емоційного інтелекту врегулювання конфліктів у бізнес-середовищі. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 14. С. 90–96. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7333>
25. Фроленкова Н. А. Комунікативна компетентність лідера в управлінні командою та кадровому менеджменті. Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки». 2023. Вип. 2(102). С. 349–358. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202330>
26. Шафранський В. Креативність як психологічне явище і його понятійна реінтерпретація. Психологія і суспільство. 2020. № 2 (80). С. 89–97. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/40912>
27. Шеленкова Н. Гендерні особливості прояву лідерства у молоді. Вісник Національного університету оборони України. 2022. № 68(4). С. 162–168. URL: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-68-4-162-168>

Інформаційні ресурси

<https://scholar.google.com.ua/>
<https://stud.com.ua/psihologiya/>
<https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/tekstovi-materiali/naukova-produkciya/posibniki/>

Відкриті електронні ресурси, канали, групи, бібліотеки тощо
<https://lms.hnpu.edu.ua/course/view.php?id=2086>, <http://hnpu.edu.ua/division/kafedra-psihologiyi/>
<http://hnpu.edu.ua/uk/dovzhenko-olga-olegivna>

<https://sites.google.com/hnpu.edu.ua/khodykina/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0>